

การยึดมั่นในจริยธรรมอันหยัด กระทำในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรม

ข้อ 3 ข้าราชการต้องยึดมั่นในจริยธรรมและยึดมั่นกระทำในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรม

โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(2) เมื่อรู้หรือพบเห็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ ข้าราชการมีหน้าที่ต้องรายงานการฝ่าฝืนดังกล่าวพร้อมพยานหลักฐาน (หากมี) ต่อหัวหน้าส่วนราชการและหรือคณะกรรมการจริยธรรมโดยพลัน

ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ฝ่าฝืนจริยธรรมต้องรายงานต่อปลัดกระทรวง หรือผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้นแล้วแต่กรณี และหรือคณะกรรมการจริยธรรม

เจาะประเด็นตามความเข้าใจ (ของเราเอง)

ประเด็นสำคัญของข้อนี้ ได้แก่

(2.1) หากไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของประมวลจริยธรรมอาจจะทำให้ไม่ทราบว่าการกระทำใด ไม่อ่าจะของตนเองหรือผู้อื่นก็ตาม เป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมอยู่หรือไม่

(2.2) การตักเตือน ว่ากล่าว บอกกล่าว น่าจะเป็นวิธีการแรก ๆ ที่จะนำมาใช้เป็นเบื้องต้น เมื่อรู้หรือพบเห็นการฝ่าฝืนจริยธรรม หรือใช้วิธีการอื่นใดที่จะสามารถทำให้ผู้ที่กำลังฝ่าฝืนจริยธรรมได้ทราบและหยุดการกระทำนั้น ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้มีโอกาสแก่ผู้รู้เท่าไม่ถึงการณ์ แต่หากเห็นว่าเป็นการฝ่าฝืนโดยรู้ที่อยู่แก่ใจ มีความจงใจ เจตนา จึงใช้วิธีการรายงานต่อหัวหน้าส่วนราชการหรือคณะกรรมการจริยธรรม

(2.3) การให้มีหน้าที่รายงานการกระทำที่ฝ่าฝืนจริยธรรมนี้มุ่งหมายให้มีการสอดส่องดูแลซึ่งกันและกันภายในองค์กร ดังนั้น จึงมิใช่เพียงลำพังผู้ที่อยู่ในฐานะได้บังคับบัญชาเท่านั้นที่จะถูกสอดส่องดูแลหากแต่ในทางกลับกันผู้บังคับบัญชาเองก็ต้องตกอยู่ในฐานะที่จะต้องถูกสอดส่องดูแลจากผู้ใต้บังคับบัญชาเช่นเดียวกัน

กรณีตัวอย่าง

ภายหลังจากการลงนามรับทราบประมวลจริยธรรมสำหรับข้าราชการใหม่ นางสาวลิลาวดี ข้าราชการน้องใหม่ล่าสุดของกรมก็เริ่มสงสัยว่า พี่ ๆ เพื่อนร่วมงานในสำนักที่ตนสังกัดอยู่นั้น กำลังมีพฤติกรรมฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ ตั้งแต่กลุ่มพี่ ๆ ผู้หญิง (วัยป่าของเธอ) ที่มีกพาช่างตัดเสื้อมาวัดตัวและเลือกแบบเสื้อกันตั้งแต่บ่ายโมงจนบ่ายสองโมงครึ่ง

หรือคุณสมหญิง เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลที่มักจะ upload ภาพสินค้าเครื่องประดับที่ตนขายขึ้น facebook โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ที่พิมพ์งานทุกเช้า และก็มีเพื่อนร่วมงานหรือคนอื่น ๆ โทรมาติดต่อซื้อขายสินค้ากันในเวลาทำงาน และที่จะทำให้นางสาวลิลาวดีสับสนมากที่สุดเห็นจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกของเธอเองที่ให้ลูกชายหิ้วคอมพิวเตอร์ notebook ของกรมกลับไปใช้ทำอะไรไม่รู้ที่บ้าน

เธอได้นำเรื่องที่เราสงสัยว่าจะเป็นพฤติกรรมที่เข้าข่ายผิดจริยธรรมไปหารือกับพี่ศักดิ์ เจ้าหน้าที่ของกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม ก็ได้รับคำตอบที่น่าสนใจว่า “เออเนะ ใคร ๆ เขาก็ทำกันแบบนี้มานานแล้วนะโดยเฉพาะเรื่องหารายได้พิเศษนี่ เราก็รู้กันว่าข้าราชการมีรายได้ไม่น้อย หลาย ๆ คนก็ต้องทำมาค้าขายกันที่ทำงานอย่างนี้แหละ แต่ว่าวันนี้เรามีประมวลจริยธรรมแล้วนะ เราก็ต้องว่ากันตามที่กำหนดในประมวลนั้นแหละนี่” พุดพวงก็ส่งเอกสารประมวลจริยธรรมในข้อ 5 ให้ลิลาวดีอ่าน **“ประมวลจริยธรรมข้อ 5 ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้... (2) ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย...”** แล้วเขาก็ว่าต่อ “ป่า ๆ ที่ใช้เวลาราชการไปตัดเสื้อ ทั้ง ๆ ที่จะทำในช่วงเวลาพักก็ได้ คุณสมหญิงใช้คอมพิวเตอร์หลงกับเวลาราชการขายของส่วนตัว ส่วน ผอ. ก็นำคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นทรัพย์สินของหลวงไปให้ลูกใช้เรื่องส่วนตัวผิดจริยธรรมใหม่ละเนี่ย”

“ก็น่าจะผิดนะพี่ แล้วจะทำอย่างไรต่อดีละคะ” เธอก็เริ่มขัดแย้งว่าสิ่งที่เธอประสบนั้นเป็นการผิดจริยธรรม “พี่ก็จะว่าตามประมวลข้อ 3 นะ คือน้องจะรายงานต่อท่านอธิบดีหรือคณะกรรมการใหม่จ้ะ” คุณพี่ศักดิ์ถามเธอ เธอก็คิดว่า เออ..ถ้าเรารายงาน เราจะตายตั้งแต่ยังไม่เกิดใหม่หนอ...นี่ก็เพิ่งมาทำงานไม่ถึง 6 เดือน เอ๊ะ.. หรือว่าเราจะยื่นหยัดในความถูกต้องก่อนตายดี เสาไฉนหว่า... คิดไปคิดมาหลายรอบ พี่ศักดิ์ก็โผล่มาว่า “ในฐานะหัวหน้าของกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมนะ พี่จะบอกให้ท่านรองอธิบดีที่เป็นหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของเราตั้งเดือนคนเหล่านี้ก่อนแล้วกันนะ แล้วพี่ฝากเราตามดูต่อไปว่าคนเหล่านี้จะเปลี่ยนพฤติกรรมกันบ้างหรือเปล่านะ”

“โอ.. ขอขอบคุณมาก ๆ ค่ะพี่ซา หนูกด like ใน facebook ให้พี่ 99 ครั้งไปเลยนะคะ” ลิลาวดีตอบพวงโล่งใจ “แต่พี่ต้องรอนะคะ เพราะหนูจะใช้ ipad กดตอนพักเที่ยง จะได้ไม่ใช้ของหลวง ไม่ใช้เวลาราชการคะ อีอิ”

